

[Statsministeren]

retholdes eller der kunne ske besparelser her. Med hensyn til såvel de lave portotakster som momsfrigtagelse har regeringen accepteret mediekommissionens synspunkt om, at en fjernelse eller beskæring af disse ordninger vil kunne få katastrofale og helt uberegnelige følger for dagspressen.

Da regeringen intet ønske har om at sætte dagspressen i en sådan situation, vil de blive opretholdt.

Specielt for de lave portotakster betyder det, at regeringen har noteret sig anbefalingen i betænkningen om dagspressens distributionsforhold om, at fremtidige portoforhøjelser for dagbladene reguleres med en procentsats svarende til den procentuelle stigning i postvæsenets omkostninger.

Med hensyn til statstilskuddet på 4 mill. kr. årligt til Dagspressens Finansieringsinstitut har det været regeringens udgangspunkt, at dette tilskud allerede tidligere ville være blevet forhøjet, hvis det ikke var, fordi folketinget først ønskede spørgsmålet behandlet i mediekommissionen.

Som tidligere nævnt har kommissionens flertal anbefalet en forhøjelse til 7,6 mill. kr. I lyset af de siden 1975 skete pris- og omkostningsstigninger finder regeringen det naturligt at søge folketingets støtte til en forhøjelse med 3 mill. kr. til i alt 7 mill. kr. fra 1. januar 1984.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Lykketoft (S):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om skattemæssige afskrivninger m.v.

(Lovforslag nr. L 130).

Jeg henviser i øvrigt til lovforslagets tekst og de ledsagende bemærkninger.

Lykketoft (S):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om investeringsfonds.

(Lovforslag nr. L 131).

Jeg henviser i øvrigt til lovforslagets tekst og de ledsagende bemærkninger.

Ole Espersen (S):

Som ordfører for forslagsstillerne skal jeg herved tillade mig at fremsætte:

Forslag til lov om fonde.

(Lovforslag nr. L 132).

Jeg skal i øvrigt henviser til lovforslagets almindelige bemærkninger samt de hertil føjede bilag, hvori fondsudvalget giver udtryk for sine almindelige synspunkter vedrørende en lovgivning om fonde (bilag 1) samt fremsætter sine bemærkninger til fondsudvalgets lovudkast.

Svend Andersen (S):

Som ordfører for forslagsstillerne skal jeg herved tillade mig at fremsætte:

Forslag til lov om erhvervsdrivende fonde.

(Lovforslag nr. L 133).

Jeg skal i øvrigt henviser til lovforslagets almindelige bemærkninger, fondsudvalgets bemærkninger til lovudkastet, der er optrykt som bilag til lovforslaget, og det samtidig fremsatte forslag til lov om fonde (L 132).

Lykketoft (S):

På socialdemokratiets, socialistisk folkepartis, det radikale venstres og venstresocialisternes vegne skal jeg herved som ordfører for forslagsstillerne tillade mig at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om udarbejdelse af en fondsbeskatningslov.

(Beslutningsforslag nr. B 53).

Jeg skal i øvrigt henviser til beslutningsforslagets tekst og de bemærkninger, der ledsager det.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 31:

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af en naturkatastrofefond.

Af Janne Normann (RV) m.fl.

(Fremsat 30/11 82).

Forhandling

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

[Ministeren for offentlige arbejder]

Det radikale venstres forslag kommer som en art fødselshjælp til en proces, der er i gang. Man kan filosofere over, om jordemoderen er lidt for tidligt ude, men at der er brug for hende, er der sikkert ingen tvivl om.

Forslaget lægger sig, som det jo selv siger i sine bemærkninger, helt tæt op ad det forslag, som de konservative og venstre fremsatte for folketinget den 16. marts 1982. Dette forslag og dets drøftelse her i tinget gav sig konkrete udslag, således at uanset at forslagene er identiske, kan man nok sige, at situationen i dag er noget længere fremme, som sagt ikke mindst på grundlag af det forslag, der var fremsat, og den debat, det gav anledning til. Det førte til, at min forgænger på posten som minister for offentlige arbejder nedsatte en arbejdsgruppe, og den færdiggjorde i oktober 1982 en foreløbig rapport om etablering af en særlig dækningsordning i anledning af naturskader. Denne rapport har siden oktober været sendt til høring i 4 andre ministerier – det drejer sig om landbrugs-, fiskeri-, industri- og finansministerierne – og de har alle her i januar givet svar tilbage. Der er hos dem, som der er det i mit ministerium, et ønske om at fortsætte arbejdet i et udvalg, og vi er i disse dage ved at skrive rundt til dem, som skal være repræsenteret i udvalget, for at få dette sammensat og nedsat.

Som det vil være bekendt, medvirkede forsikringsbranchen i stor udstrækning i det udvalgsarbejde, der førte til den foreløbige rapport, og det er hensigten, at forsikringsbranchen også nu skal indbydes til det fortsatte arbejde. Jeg har grund til at forvente efter den holdning, branchen har indtaget – ikke mindst på grund af det, der fremgår af den nævnte rapport – at forsikringsbranchen vil indtræde, og at det vil lykkes at komme frem til en løsning af problemet.

Forslaget går som det tidligere forslag ud på, at man skal etablere en naturkatastrofefond. Den foreløbige rapport kommer til den konklusion, at der mere konkret skal være tale om en oversvømmelses- eller stormflodsfond, at der altså skal ske den afgrænsning, den præcisering af det meget vidtgående begreb naturkatastrofer, at det kun gælder oversvømmelser som følge af stormflod.

Det er helt korrekt, og jeg er enig med forslagsstillerne, når de i bemærkningerne siger:

»Formålet er endvidere at fastslå, at staten har en meget væsentlig forpligtelse i forbindelse med naturkatastrofer, og at det derfor er et fællesanliggende at yde erstatning i den slags tilfælde.«

Det erklærer jeg mig enig i. Jeg skal dog gøre opmærksom på – hvad forslagsstillerne også i den korte tekst kommer ind på – at resultatet rent økonomisk af de skader, der skete ved stormen den 24. november 1981, for de ca. 827 mill. kr.s vedkommende – fordelt på et meget stort antal skader, over 180.000 – blev dækket af eksisterende forsikringer. Jeg må lige tilføje for en sikkerheds skyld: undtagen dér, hvor forsikring ikke var tegnet; men de havde i hvert fald alle sammen haft denne mulighed. Det drejer sig herudover om ca. 125 mill. kr., der ikke var dækket af almindelige forsikringer, men det er kun i et mindretal af tilfældene, og det er, hvad beløbet angår, ligeledes en lille del, hvor der opstod akut nød, idet der jo fra de ca. 125 mill. kr. skal trækkes de skader, der skete på offentlige anlæg, havne og veje, også private anlæg, skove, marker og erhvervsbygninger, hvor der altså ikke var tale om akut nød. Det er mit indtryk – men jeg indrømmer, at jeg på det tidspunkt ikke fulgte det så nøje – at trods det forhold, at skaderne skete under en foregående valgkamp, hvilket i nogen grad kunne hæmme de bevilgende myndigheders tempo, blev der levet op til de løfter og forsikringer, som var givet fra forskellig side.

Jeg er altså enig i, at vi må finde en mere permanent løsning, og der byder sig her 3 muligheder.

Den ene er forsikringsformen, altså en mulighed for at få også de relativt få, men helt klart betydningsfulde områder, som endnu ikke er forsikringsdækkede eller ikke kan forsikringsdækkes, ind under forsikringsformen, eventuelt med en eller anden form for statsgaranti bagved. Det er den ene mulighed.

Den anden mulighed er bevillingsformen, altså at folketinget, som det har gjort ved andre lejligheder, yder bevillinger, når situationen indtræffer, eller giver en stående bevilling, en stående bemyndigelse, til ministeren for offentlige arbejder, for at han kan agere lynhurtigt, hvis det skulle ske i en juli måned, hvor finansudvalget måske har svært ved at samles, ellers er vi jo så at sige inde

[Ministeren for offentlige arbejder]

året rundt. Og valgkampe har vi jo ikke så tit, selv om nogle siger, at det er meget tit.

Den tredje form er fondsformen, som dette forslag lægger sig nærmest op ad. Denne mulighed eksisterer også fortsat, og det førnævnte udvalg skal gøre sit udredningsarbejde færdigt i løbet af i år.

Jeg skal ikke skjule, at jeg personlig er noget skeptisk med hensyn til denne form. Jeg synes, at erfaringerne viser, at når folketinget igennem generationer har lavet fonde af forskellig art, altså henlæggelse af bestemte summer til ganske bestemte formål, så har senere folketing været ganske flinke til at forgrube sig på disse midler, som efterhånden er gået ind i den almindelige husholdning eller storvask, og derfor har disse fonde egentlig ikke været så effektive, som hensigten oprindeligt har været. Da staten jo er selvforsikrende, er jeg lidt i tvivl om dette »cigarkasse-system« – hvis man venligst vil lade være med at misforstå det, når jeg bruger udtrykket; der er ikke dermed sagt noget ringeagtende om cigarkasser, hvis indhold jeg selv gerne nyder – altså dette, at man båndlægger beløb til ganske bestemte formål, der måske engang indtræder. Det kan man godt sætte spørgsmålstegn ved, men jeg vil understrege, at denne mulighed bør man absolut operere med i dette udvalg sammen med de 2 andre muligheder for at løse problemet.

Ved denne åbenhed over for mulighederne lægger jeg mig helt tæt op ad den sidste sætning i forslagsstillernes bemærkninger, der siger, at den nærmere udformning af bestemmelserne – ganske vist står der »for naturkatastrofefonden« – ønsker forslagsstillerne ikke at lægge sig fast på, idet denne må afklares af regeringen.

Hvis altså det videre udredningsarbejde skulle pege på, at fondsformen er den bedste, så vil vi leve op til den her citerede sætning og udarbejde regler for en sådan, men indtil dette arbejde er færdiggjort, vil regeringen gerne have lov til at være åben over for de 3 skitserede hovedformer.

Erenbjerg (S):

Folketinget har ved en tidligere lejlighed, nemlig den 21. april 1982, debatteret et lignende forslag om oprettelse af en naturkatastrofefond. Ved denne lejlighed udtalte vi fra

socialdemokratiets side, at vi ønskede at afvente en rapport fra det udvalg, som var nedsat til at behandle denne problematik, for at dette udvalg i givet fald kunne komme med nogle løsningsforslag og henvisninger til, hvorledes man eksempelvis kunne præcisere, hvem der skulle yde bidrag til en sådan fond. Denne rapport foreligger nu, og hele udvalget er enig i, at midler henlagt i en særlig fond vil være en uhensigtsmæssig løsning.

Vi er fra socialdemokratiets side enige i denne udtalelse, og vi er enige i trafikministerens bemærkninger vedrørende fonden. Vi vil derfor anbefale, at man følger den hidtidige praksis, hvorefter man i de situationer, hvor katastrofer indtræder, individuelt tager stilling til, i hvilket omfang der skal ydes støtte, men vi er selvfølgelig rede til at drøfte rapporten under udvalgsarbejdet.

Ahlmann-Ohlsen (KF):

Det konservative folkeparti er ikke utilfreds med, at det radikale venstre har fremsat et forslag som det, vi behandler her i dag. Vi er heller ikke utilfredse med, at de radikales forslag er næsten identisk med det af venstre og det konservative folkeparti fremsatte forslag, der var til behandling her i folketinget den 21. april 1982.

Imidlertid kunne vi godt ønske, at man fra radikal side, når problematikken nu skal drøftes igen – og det synes vi er helt i orden – havde søgt at tilpasse forslaget til den lange række af oplysninger, der er blevet os til del, siden vi sidst drøftede sagen.

Vi har fra konservativ side stillet spørgsmål til ministeren her i salen om, hvad regeringen foretog sig for at komme videre med sikring af de borgere, der uden varsel kan blive ofre for naturskabte ulykker. Vi noterede os med stor tilfredshed, at regeringen havde iværksat udarbejdelsen af en rapport, der i samråd med andre ministerier og forsikringsbranchen søger at afdække de enkeltheder, der er knyttet til problemstillingen.

Vi siger helt åbent, at vi godt kan se det fornuftige i den midlertidige rapportes konklusion om at opsplitte naturulykker i 2 kategorier, nemlig de ulykker, der skyldes oversvømmelser, og de ulykker, der skyldes andre omstændigheder. Ulykker forårsaget af naturen, som ikke er en følge af oversvømmelser,

[Ahlmann-Ohlson]

har vi en praksis for, idet man bevillingsmæssigt hurtigt fra folketingets side kan komme de ulykkesramte til undsætning, hvis det bliver nødvendigt. At få afhjulpet skader opstået som følge af oversvømmelser er der derimod fortsat behov for, ingen tvivl om det. Vi kan tilvejebringe modeller, der enten bygger på fondsprincippet eller på princippet som ved andre naturskabte ulykker, nemlig bevillingsprincippet, og endelig kan vi søge at tilvejebringe et system baseret på forsikringsordninger.

Vi ser frem til en grundig udvalgsbehandling, der kan belyse, hvordan vi bedst får skabt ro i sindet hos de befolkningsgrupper, der bor i de oversvømmelsestruede områder. Om det endelige forslag får lige præcis den udformning, det radikale venstre her har foreslået, stærkt inspireret af sidste års debat, er for det konservative folkeparti selvfølgelig ikke det afgørende. Det, det drejer sig om, er at få tilvejebragt en ordning, der kan få skabt ro og tryghed, således at kommende storme kan imødeses i sikker forvisning om, at de regninger, der senere skal afsendes, også kender adressen.

Svend Heiselberg (V):

Selv om venstre tidligere sammen med de konservative har fremsat stort set det samme forslag, kan vi efter at have hørt ministerens tale, ikke medvirke til det radikale forslag. Begrundelsen er alene, at ministeren nævnte 3 potentielle muligheder, som vi mener det er vigtigt at få undersøgt.

Da venstre sammen med de konservative sidste år fremsatte forslaget, var det væsentligste også, at vi fik skabt sikkerhed for, at vi ikke i fremtiden ville løbe ind i en situation, hvor der hersker tvivl om, hvorvidt der er erstatningsmuligheder for de mennesker, der bliver ramt af disse oversvømmelser i forbindelse med orkanagtige storme, noget, der især i Vestjylland volder betænkeligheder.

Jeg håber, at ministeren inden for en overskuelig tid vil være klar med en ordning, der imødekommer de nævnte hensyn.

Margrete Auken (SF):

SF er ligesom de partier, hvis ordførere har været på talerstolen, fuldstændig indstillet på, at der skal være solidaritet fra samfundets side med de mennesker, der bliver

ramt her. Det mener vi på dette område, som vi mener det på så mange andre områder. Det er da godt, at vi en gang imellem hos regeringen oplever lidt solidaritet, som også omfatter udsatte mennesker.

Vi kan ikke begribe, at man ikke kan pålægge forsikringsselskaberne at dække dette her. Forsikringsselskaberne kan, går jeg ud fra, blive genforsikret i udlandet for den helt usædvanlige situation, at det meste af Sønderjylland pludselig skulle stå under vand, eller hvor det nu kan være henne. Hvis det viser sig, at det ikke kan lade sig gøre, at forsikringsselskaberne ikke har muligheder for på anden vis at dække sig ind, så har vi jo igen et bevis for, at vi bliver nødt til at sørge for, at det her kommer til at være en virkelig samfundsopgave, og hermed mener jeg, at forsikringsselskaberne skal ind og være en del af vores samfund.

Staten skal alligevel betale. Der kommer jo, som det blev beskrevet før, henvendelser til finansudvalget, så snart der er sket et eller andet, og det er også rimeligt, men når staten alligevel skal betale, hvorfor skal staten så kun betale de steder, hvor der ikke er fiduser i det? Hvorfor skal forsikringsselskaberne kun have den lukrative ende af forsikringssystemet? Det ville jo svare til, at vi inden for den kollektive trafik sagde: fint nok, vi privatiserer det, det er der også nogle der foreslår, de tager sig af den fede del af det, og så kan staten passende klare det de steder, hvor der ikke er penge i det. Det er omtrent det samme system, vi sidder med her.

Jeg synes, at vi her får et helt klart bevis på, at vi bliver nødt til af praktiske, af nationaløkonomiske grunde at få forsikringsselskaberne til at tage det hele; det synes jeg er den første vej, vi skal gå, og kan det ikke lykkes, så er vi altså nødt til at få dem revet ud af den private sammenhæng, hvori det foregår. Vi kan ikke lade mennesker være kastebolde mellem tilfældige stemninger, som det nu kan ske herinde, om vi nu kan give lidt penge til det ene eller det andet. En fond kan blive en vanskelig sag at administrere. Nu hørte jeg, at det kun var ved stormflod. Hvad så med alt det andet blæsevejr, som kommer, og som jeg synes man med lige så god grund kan kalde en naturkatastrofe?

Lad det lige være sagt til sidst, at det under alle omstændigheder må være en forudsætning, at man tager hensyn til, hvor folk

[Margrete Auken]

anbringer deres boliger. Folk, der lægger sommerhuse ude på yderste revle, kan jo ikke være omfattet af dette. Tilsvarende må man selvfølgelig interessere sig for, om folk i de lavlandede områder har anbragt eller anbringer deres boliger nede i grøfterne, for så kan det blive en uendelig affære at forsikre i denne sammenhæng.

Arentoft (F-P):

Det er i grunden velgørende, at der for en gangs skyld er en sag, hvor der ser ud til at være enighed i folketinget, nemlig om, at folk i nød skal hjælpes. Det er blot måden, hvorpå denne hjælp skal ydes, det drejer sig om. Men mon ikke man finder frem til en fornuftig løsning?

Lad mig med det samme sige, at fremskridtspartiet ikke går ind for tanken om en fond. Vi er enige i det, der blev sagt, da sagen sidste gang blev behandlet, og som ministeren også sagde i dag, nemlig at dette cigarkassesystem er forkert.

Man kunne jo godt for sjovs skyld stille det spørgsmål, om en sådan fond ville blive beskattet. Vi har netop hørt formanden læse op, at socialdemokratiet fremsætter forslag om beskatning af fonde. Spørgsmålet er, om en sådan fond kan risikere at blive beskattet.

Man kan vel også risikere at komme i konflikt med assuranceselskaberne, men det er jo blevet behandlet i udvalget, og jeg regner med, at der i det udvalg, som ministeren fortalte bliver nedsat, også bliver repræsentanter for assuranceselskaberne, så det får vi jo nok glæde af under udvalgsarbejdet.

Der er også spørgsmålet om definitionen af begrebet »naturkatastrofe«. Der er mange mennesker, der har været ude for den ubehagelige oplevelse, at de troede, at de kunne få erstatning via deres forsikring, men når de har læst paragrafferne igennem med de små bogstaver, ser de, at der står, at den ikke dækker ved naturkatastrofer. Jeg kan huske som stor dreng – det har været midt i 1930'erne – at der kom et skybrud over København, og ved viadukten ude ved Mesiaskirken i Hellerup skete der en oversvømmelse. Der kørte en hel masse biler fast dernede, og jeg så nogle af førerne hoppe ud og næsten svømme i land. Det første, de sagde, var: gud ske lov at vi har en kaskoforsikring!

Men dér fandt man frem til, at det var en naturkatastrofe, og så dækkede den ikke.

Spørgsmålet er, om det er noget, staten skal dække. Der er selvfølgelig forskel på, om det er en bil, det går ud over, eller det er hus og hjem. Ministeren nævnte 3 muligheder, og jeg tror ganske afgjort, at fremskridtspartiet vil gå ind for den anden mulighed, ministeren nævnte, nemlig bevillingsformen. Selv om ministerbemyndigelser ikke er fremskridtspartiets livret, så er det muligt, at man, som ministeren nævnte, i situationer, f.eks. op til et valg, hvor det kan være svært at indkalde finansudvalget, osv., skal overveje at give ministeren for offentlige arbejder en sådan bemyndigelse. Men det er alt sammen noget, vi må kigge på i udvalget.

Nu var ministeren inde på jordemoderhjælp. Hvis vi skal holde os til dette sprog, så vil jeg sige, at jeg synes, det er bedre at forebygge end at helbrede. Et af de områder, hvor vi har mulighed for at forebygge, vedrører det, mange forbinder med naturkatastrofer, nemlig storme, der angriber Vestkysten og oversvømmer huse og hjem og gårde og den slags ting. Der kunne vi gøre meget for kystsikringen, og dét er efter fremskridtspartiets mening en statsopgave.

Vi havde i går besøg af vores medlem af Europa-Parlamentet, der fortalte, at der havde været en delegation fra Europa-Parlamentet for at se på kystsikring ved de danske kyster, idet vi har højeste prioritet, hvis der skal ydes noget fra EF. Denne delegation så kun den vestjyske kyst op til Esbjerg, og Kai Nyborg havde så spurgt, hvorfor man ikke var gået længere op, og hvem der havde arrangeret besøget. Det blev meddelt, at det var arrangeret af danske myndigheder. Det er egentlig ejendommeligt, at man ikke har taget denne delegation betydelig længere nord på og vist den, hvad der sker oppe ved Fjaltring og Hvide Sande osv. Det er et spørgsmål, jeg vil bede ministeren om at se nærmere på, for hvis der virkelig fra EF kan ydes assistance til dette område, så bør vi vel udnytte den mulighed.

Vi vil altså se positivt på sagen i udvalget.

Hahn (CD):

Der er al mulig grund til at behandle hele sagen seriøst. Den er faktisk meget alvorlig. Der er næppe noget parti i denne sal, der vil

[Hahn]

beskyldes for at være uansvarligt, og det er uansvarligt ikke at hjælpe de skadelidte ved en naturkatastrofe 100 pct. Jeg er i den situation ordret at kunne gentage, hvad jeg sagde om et lignende forslag til folketingsbeslutning den 21. april 1982.

Spørger man, hvor langt vi er kommet, kan det anføres, at den tidligere trafikminister med forsikringsselskaberne optog de drøftelser, som han ved behandlingen dengang gav løfte om. Forslagsstillerne vil også vide, at den nuværende trafikminister energisk arbejder med sagen, idet han afventer svar fra flere ministerier. Enhver, der kender ministeren, ved, at han ikke sidder med hænderne i skødet. Der hersker næppe tvivl om, at dette beslutningsforslag kunne have ventet, til overvejelserne var tilendebragt. Af de 3 muligheder, ministeren nævnte, vil jeg ligesom socialdemokratiets ordfører, hr. Erenbjerg, foretrække, at ministeriet træder til, så snart behovet kræver det.

Til slut vil jeg tillade mig i tillid til ministeren at gentage min kraftigt understregede slutbemærkning den 21. april 1982:

»Der kan absolut ikke, som ved kystsikringer, være tale om, at de truede selv skal undgælde med så meget som én krone.«

Steffensen (KrF):

Det er allerede fremhævet af mange ordførere, at vi har drøftet et tilsvarende forslag her for et års tid siden – det blev drøftet den 21. april 1982 – og at dette forslag jo faktisk er det samme som det, vi drøfter i dag. Derfor kunne man nøjes med at henvise til det, der blev sagt dengang. Det vil jeg også i princippet gøre, men dog tilføje, at vi er tilfredse med, at ministeren kom med en redegørelse vedrørende det tekniske, der var sket, siden vi drøftede det sidst.

Jeg synes, at det er udmærket, at det radikale venstre har taget problemet op igen. Man kan diskutere, om det skulle vente lidt, men lad det nu ligge. Det er der, og vi synes, at vi må finde en løsning på problemerne. Det forstod vi også var ministerens hensigt. Vi kan derfor tilsige et positivt arbejde i udvalget om, hvordan et sådant lovforslag i givet fald skulle se ud. Vi vil gentage, at det er vigtigt at komme frem til en forsikringsordning, og at folketinget har pligt til at fri-

holde de skadelidte i sådanne tilfælde, som kan omfattes af katastrofeproblematikken.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg har et spørgsmål til ministeren. Det går på, om ministeren kan forestille sig, hvor stor en naturkatastrofe kan blive, hvis der sker et gennembrud gennem tangerne, de bløde tanger, vi har i Ringkøbing amt. Der er en hel del af beboerne i Holmsland kommune, der forudser, at havet ret snart vil bryde igennem ved Årgab. Det kan også ske oppe ved den nordlige fjord i Ringkøbing amt. I det øjeblik havet bryder igennem nede ved Årgab, vil der ske det, at Vesterhavet ryger ind til Torvet i Ringkøbing, der vil ske det, at Hvide Sande, som ligger på denne sandtange, vil forsvinde i havet, der vil smutte adskillige tusinde sommerhuse, der vil smutte en masse erhvervsvirksomheder og pelsdyrfarme og alle de ting, der ligger dér. For det er klart, at når tangen vest for Ringkøbing Fjord bliver påvirket af havet fra begge sider, vil den få det ligesom de andre revler, den vil blive skyllet væk, den vil forsvinde hele tiden, den vil blive vasket frem og tilbage. Kort sagt: kan ministeren forestille sig, hvad den manglende kystsikring – den kystsikring, som ministeren er så træg at få med til at deltage i – kan koste, hvis f.eks. det meste af Holmsland kommune forsvinder i havet og vi får Vesterhavet til at nå ind på Ringkøbing torv? Hvad vil det koste? Hvor stor en naturkatastrofefond vil der skulle til for at dække sådan en sag?

Janne Normann (RV):

Jeg var meget glad for den gode vilje, der fra alle sider kom til udtryk over for dette, at det er statens opgave at sikre ofre for naturkatastrofer. Der var efter stormfloden den 24. november 1981 – det var midt i valgkampen – bred enighed blandt partierne om, at det er en offentlig opgave at sikre folk i disse tilfælde. Jeg erindrer også med glæde, at ministerens partifælle hr. Nør Christensen i en radioudsendelse gav udtryk for dette.

Derfor hilste vi fra radikal side de konserveres og venstres initiativ i foråret velkommen, men der kom ikke rigtig noget ud af det. Vi fik noget meget oplysende materiale, og det er også en slags resultat, men det, vi nu efterlyser, er handling.

[Janne Normann]

Jeg forstår godt, at der er usikkerhed om, hvad naturskader er, og det er da muligt, at man skal holde sig til, som ministeren gjorde det, at nøjes med at definere begrebet som stormflod.

Jeg forstår også godt, at ministeren er betænkelig ved cigarkasseprincippet. Jeg kan egentlig heller ikke lide det, men det var i hvert fald én måde at skabe sikkerhed for de skadelidte på. Jeg vil vældig gerne drøfte med ministeren, om noget andet er bedre, f.eks. en aftale med forsikringsselskaberne, hvor staten skal stå som garant. Der er jo ikke noget at sige til, at forsikringsselskaberne vægrer sig ved at tegne forsikringer for folk på et så uoverskueligt og uforudsigeligt område.

Jeg er naturligvis også glad for centrumdemokraternes ordførers tilslutning i dag. Den var lige så helhjertet som sidste gang vi behandlede forslaget, men det er stadig væk vigtigt, at vi nu kommer til handling. Det er et meget løst forslag, vi er kommet med, netop for, om jeg så må sige, at opfordre ministeren til med hele sin stab af embedsmænd og viden at udforme et forslag. For at sige det ligeud – dér kan jeg godt citere hr. Dyremose fra forårets forhandling – jeg er ligeglad med, om det er mit forslag, der bliver vedtaget, bare der kommer til at ske noget.

Jeg er altså glad for, at ministeren er enig i, at der skal en permanent løsning til. Han var nok særlig glad for skitse 1. Jeg forstår betænkighederne med hensyn til en fond, og en aftale med forsikringsselskaberne med staten som garant er nok den bedste garanti for de mennesker, der fremtidig måtte blive ramt af f.eks. stormflod.

Jeg er mere betænkelig ved, at flere ordførere ytrede sympati for tanken om en bevilling, når situationen er der, for deri ligger egentlig ingen ændring. Der ligger ikke den garanti for de skaderamte, som vi tidligere har været enige om det var vigtigt at give dem. Her vil være en usikkerhed: hvad er det for et folketing, der sidder, og hvordan vil vi få dækning? Der er i og for sig ikke nogen ændring, hvis vi lægger os fast på en bevillingspraksis. Jeg mener, det er vigtigt, at der er en garanti bag.

Jeg vil gerne sige til fru Margrete Auken, at jeg mener, det er for drastisk at pålægge forsikringsselskaberne bare at dække. Der er

ikke noget at sige til, at de vægrer sig ved at tage en så usikker forsikringsaftale.

Jeg vil gerne sige om sommerhuse eller i det hele taget boligbyggeri, at der kan jo kun bygges efter tilladelse fra kommunen, og det er kommunen, der skal lægge kvoterne, så jeg mener egentlig, man er lovligt undskyldt, hvis man har et lovligt byggeri, som så bliver skadet af stormflod. At lægge sommerhuse på den yderste revle er jo forbudt fra, så vidt jeg husker, 1934, hvor man indførte en 100 m-byggelinje. Men også hos fru Margrete Auken var der da velvilje, og det er jeg glad for.

Jeg er meget glad for, at hele folketinget lader til at være enig om, at det er en offentlig opgave at sikre folk, der rammes f.eks. af stormflod. Det tager jeg som et tilsagn om, at nu kommer der til at ske noget. Jeg vil gerne bede ministeren om at antyde, hvornår der kan komme til at ske noget, hvornår vi kan komme til en aftale. Som sagt: en bevilling mener jeg ikke er nogen garanti for de skaderamte. De to andre løsninger vil jeg hellere drøfte. Men hvornår kan der komme til at ske noget? Har ministeren nogen idé om det?

Dyremose (KF):

Der har nogle gange i dag været henvist til det beslutningsforslag, som de konservative og venstre kom med sidste år, og som var til behandling i tinget den 21. april 1982. Da havde jeg den glæde at være ordfører for forslagsstillerne, og efter det forløb, debatten i dag har haft, med ministerens redegørelse for udviklingen og med den brede tilslutning, vi har set i folketingssalen, er der anledning til at gentage det, som fru Janne Normann citerede mig for: jeg er ligeglad med, om det er mit forslag, der bliver vedtaget, bare der sker noget. Jeg har forstået på ministerens redegørelse, at der sker noget, at man arbejder i det tværministerielle udvalg med henblik på at finde frem til den bedste metode, og at der er en bred vilje i folketinget til at slutte op om den metode.

Jeg tror egentlig også, man kan tage den brede vilje som udtryk for, at hvis der skulle ske en stormflodsulykke, inden vi måtte være færdige med at have lagt principperne fast, så har vi haft en så lang diskussion om det, og så har vi så megen erfaring fra sidste gang, at folketinget med det samme og uden

[Dyremose]

tøven vil kunne handle og skabe klarhed. Så selv om vi måske ikke har lovgivningen på plads her og nu, tror jeg alligevel, at folk i de truede områder kan være sikre på, at folketinget har vilje til at hjælpe, hvis der skulle ske noget, også i den mellemliggende periode.

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Jeg vil gerne lykønske forslagsstillerne og samtidig sige tak for den harmoniske behandling af dette emne, der her har fundet sted. Jeg har kun få bemærkninger.

Fru Margrete Auken taler om, at vi her for en gangs skyld viser solidaritet. Ja, det kommer an på, hvad man forstår ved solidaritet. Det kan vi jo diskutere længe. Jeg skal undlade at give eksempler. Det er klart, at jeg føler og hævder, at grundlaget for, hvad vi i det hele taget foretager os, er ønsket om at vise solidaritet.

Angrebet – eller hvordan det skulle forstås – på forsikringselskaberne står jeg uforstående over for kunne komme frem i denne sammenhæng. Der er jo ikke lovforslag om ændring i den pågældende lovgivning, som forsikringselskaberne overholder. De er under et meget tæt tilsyn. Regeringen omgås ikke med planer om at ændre i den retning, som fru Margrete Auken her antydede, og så længe disse selskaber holder sig loven efterrettelig, hvad de naturligvis gør, er vi skam meget glade for i en sag som denne og i mange andre sager at kunne trække på deres ekspertise. Som jeg sagde i min første tale, har det samarbejde, der har fundet sted, været prima både med hensyn til kvalitet og også med hensyn til den fart, der har været på det.

Endelig omtalte fru Margrete Auken alt det andet blæsevej, men det tror jeg nu ikke man skal være så bange for, for det er netop det, forsikringen gælder. Ved den store katastrofe, hvis man kan sige sådan, altså i november 1981, var der over 180.000 skader til et samlet forsikringsbeløb på 827 mill. kr., og de var alle forsikringsdækkede.

Hr. Askjær Jørgensen spørger mig, om jeg kan forestille mig, hvilket omfang en egentlig gennembrudskatastrofe ved Årgab eller et andet sted for den sags skyld kan få. Nej, det vil jeg ikke udtale mig om, for det er jeg ikke

kyndig nok til. Jeg tror for øvrigt heller ikke, at nogen kyndig i nogle få ord vil påtage sig at beskrive dette. Jeg tror, alle er lige opmærksomme på, hvad det gælder. Jeg må på det alvorligste protestere imod hr. Askjær Jørgensens påstand om – jeg ved godt, at han render i halen på en hel del andre, der har sagt noget tilsvarende – at regeringen eller jeg skulle være karrig med midler til kystsikringen. Det er der aldeles ikke tale om. Dér, hvor jeg har været standhaftig, mener jeg selv – skrap, mener nogle andre – er med hensyn til fordelingsnøglen. Der er slet ikke grænser for, hvor mange hundrede millioner kroner jeg gerne vil ofre på kystsikring, og jeg har aldrig udtalt mig om, at jeg ikke under nogen omstændigheder vil være villig til at gå videre med hensyn til de beløb. Vi skal bare finde dem og prioritere over for noget andet. Men at der skulle være tale om karrighed, det er en usandfærdig påstand.

Jeg kvitterer for fru Janne Normanns svar-tale her. Vi skal altså finde den rigtige måde. Fru Janne Normann spørger: hvornår? Jeg tør ikke give et bud på det i dag, for jeg kan meget nemt komme til at sige noget forkert, men meningen er, at udvalget skal nedsættes i februar. Det er jo en kort måned, men jeg tilsiger, at når arbejdsområdet bliver angivet i februar eller i begyndelsen af marts, så vil vi benytte lejligheden til at præcisere, at det skal gøres lige så hurtigt som sidste gang – gerne hurtigere for den sags skyld, men altså med allerstørste fart. Det er meget udviklede forsikringsmæssige problemer, men der skal sættes al speed på. Det vil blive gentaget i skriftlig form over for udvalget.

Jeg ville have sluttet med noget, som hr. Dyremose allerede har sagt, da han var heroppe for et øjeblik siden. Jeg vil have lov til at gentage det og give den melding – som jeg mener står til troende hos alle, der kan blive berørt – at efter det, der skete i fortsættelse af 24. november 1981, efter den debat, der var i foråret 1982, og efter dagens debat er der ingen familie, person eller bedrift, der behøver at gå rundt og være nervøs for, at den nuværende regering eller det nuværende folketing skulle svigte. Beløbene er jo så overskuelige, som jeg i mit første indlæg nævnedet, og det gør det så meget nemmere at stå her og mere eller mindre udstede en blankocheck. Jeg håber, at det vil blive noteret og hørt og opfattet dér, hvor det især

[Ministeren for offentlige arbejder]

brænder på i givet fald, at situationen er den, at et enigt folketing på ny i dag har erklæret, at dette er en samfundsopgave helt og fuldt, og at teknikerne til at løse den også er til stede. Men det skal – sagt til fru Janne Normann – ikke være nogen undskyldning for at forhale færdiggørelsen af et fast instrument på nogen måde.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Når man diskuterer, hvorvidt der er behov for en naturkatastrofefond eller en fond, der sikrer mod stormflod, skal det selvfølgelig med i overvejelserne, hvorvidt der kan ske naturkatastrofer, og hvorvidt der kan ske store skader på landet som følge af stormflod. Jeg er af den bestemte opfattelse, at det var langt, langt, langt bedre at beskæftige nogle af de mange hundrede tusinde mennesker, vi har til at gå ledige, med at lave effektive kystsikringer. Det ligger helt fast, at det vil ministeren ikke være med til. Ministeren vil maksimalt betale nogle og tyve procent af det. Det er rigtigt, at ministeren snakker om en fordelingsnøgle på 50 pct., men når man modregner momsbeløbet og de forskellige ting, ligger det helt fast, at ministeren er meget karrig med hensyn til at sikre imod, at vi får en sådan situation, at der er brug for en stor naturkatastrofefond. Det hjælper ikke, at ministeren står heroppe og siger, at jeg har sagt noget usandt. Det er ministeren, der er på forkert grundlag, for ministeren er nøjagtig lige så dårligt kørende som de tidligere ministre på området. De folk, som er en minoritet i Holmsland, kan få lov til at ligge og rode med sig selv og deres egen situation, og jeg kan sige til hr. Dyremose, at derovre er man aldeles ikke tryk.

Formanden:

Jeg gør opmærksom på, at det er et forslag om etablering af en naturkatastrofefond og ikke et forslag om kystsikring, vi har til behandling.

Margrete Auken (SF):

Jeg synes, ministeren skal glæde sig over, at vi en gang imellem kommer med ros over, at der bliver udvist solidaritet. Det er klart, at vi vil ledsage det med en bemærkning om,

at det er vi ikke så forvænte med under de nuværende omstændigheder.

Ministeren sagde, at jeg havde angrebet forsikringsselskaberne. Nej, det har jeg sandelig ikke. Jeg ved udmærket godt, hvad det er for nogle vilkår, man er forsikringsselskab på. Det er ganske almindelige privatkapitalistiske virksomheder. Jeg angriber sandelig dem herinde, som kun vil nationalisere, når det er tabgivende. Alle de steder, hvor der er penge at hente, skal det ligge ude i den private regie. Det mener jeg simpelt hen ud fra elementær økonomisk betragtning er tåbeligt. Når vi andre godt vil have sådan noget nationaliseret, så er det ikke, fordi vi vil sidde og styre alt, men fordi der skal være sammenhæng i økonomien.

Jeg vil godt tage en bemærkning op fra fru Janne Normann, som siger, at det ville da være synd, hvis forsikringsselskaberne skulle påtage sig – jeg tror, fru Janne Normann sagde usikre opgaver. Det sætter i sig selv problemet i relief, hvis forsikringsselskaberne ikke skulle kunne påtage sig usikre opgaver. Hvis de ikke kan det, har vi dog det tungest vejende argument for, at vi må have det hele ind under en kollektivitet, hvor staten varetager både de sikre og de usikre opgaver.

Fru Janne Normann sagde også, at man siden 1934 havde haft forbud mod at bygge på den yderste revle. Det er muligt, det gælder på den yderste revle, men i 1960'erne byggede man faktisk nede ved Tønder – det har vi lige fået et svar om i forbindelse med saltvandsindtaget – i den sydvestlige ende af Tønder by i kote 0,8 et stort industri- og boligområde. Jeg ved så ikke, hvem det er, der har båret sig molboagtigt ad, eller hvem det er, der har glemt, hvordan marsken opfører sig, men der er i hvert fald lavet nogle tåbelige ting. Det skal ikke gå ud over de mennesker, der bor der. Derfor skal de selvfølgelig hjælpes i denne situation. Men sig ikke, at der ikke er sket vanvittige ting længe efter 1934!

Janne Normann (RV):

Der er sikkert sket vanvittige ting, og det gør der sikkert også fortsat. Det, jeg mener, er bare, at når det drejer sig om lovligt byggede huse, må husejerne have tillid til, at de er dækket ind, f.eks. i tilfælde af stormflod.

[Janne Normann]

Jeg vil lige gøre en bemærkning mere til fru Margrete Auken. Jeg har nu ikke sagt, det var synd for forsikringsselskaberne. Jeg sagde, der ikke var noget at sige til, at de vægrede sig ved at betale noget helt uforudsigeligt. Vi har hørt så mange pæne ord om solidaritet, om, at vi er ansvarlige, om, at det er en samfundsopgave, osv., men det er nu en sølle form for solidaritet, at man bare udskriver andre til at betale. Jeg mener, vi skal fastholde, at det er en samfundsopgave, altså en skatteyderopgave, og jeg var glad for, at det i øvrigt var den holdning, der prægede hele debatten.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til udvalget om offentlige arbejder. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 47:

Forslag til folketingsbeslutning om fremrykning af bygning af 2 færger til Århus-Kalundborgoverfarten. (Styrkelse af beskæftigelsen på danske skibsværfter).

Af Erling Jensen (S) m.fl.
(Fremsat 18/1 83).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Jeg kan faktisk begynde under dette andet dagsordenspunkt som ved det første med at sige, at jeg opfatter forslaget som en slags fødselshjælp, og et sådan tilbud skal man altid være glad for, især når det, der ventes at komme til verden, er noget, man glæder

sig til. Nu ved jeg godt, der skal lidt ekstraordinær fødselshjælp til, når ungen skal være så stor som en færge, og denne fødsel er altså heller ikke gratis. Men ideen er god, det skal jeg absolut erkende. Det er forslagsstillerne bekendt, at regeringen igennem et par måneder har arbejdet med denne sag, og jeg kan oplyse, at vi arbejder grundigt og alvorligt med den for at bringe den til en fornuftig løsning.

De nuværende to færger på den nævnte overfart er fra henholdsvis 1960 og 1964. De lader en hel del tilbage at ønske med hensyn til den standard, man bør kunne forvente. Det drejer sig både om komfort, om kapacitet og om tekniske omstændigheder. Det må i almindelighed betegnes som utilfredsstillende, at færgerne er i denne tilstand. Det har meget at gøre med de krav, samfundet stiller i dag til befordringsmidler af denne art, i forhold til, hvad der var tilladt og hvad der var normen, da disse færger for 18-22 år siden blev bygget. Det har vel også lidt at gøre med de forventninger, den enkelte rejsende stiller, med den yderligere velstand – eller skal vi sige forkælelse? – og dermed de øgede forventninger om, hvor godt man skal have det på sådan en tur, som borgere i dag stiller, og jeg vil sige ikke ganske uberettiget stiller.

Det er naturligvis meget utilfredsstillende, at rejsende, som har betalt det samme for billetten, får en ganske forskellig service, alt efter hvilken overfart de er med. Det er nu ikke noget nyt, og det er ikke noget, man nogen sinde vil kunne gøre endeligt op med, men det bør være tåleligt, således at også de, der kommer sent til en færge – forudsat altså, at der endnu er plads på den – og som sagt betaler den samme billetpris, får en overfart og en service af en standard, som er lige så god som den, de, der kom først, får.

Nu ved jeg godt, at der er mange, der har været med de færger og har kunnet rapportere, at de stort set var halvtomme eller noget deromkring. Det forekommer også rigtig mange dage af året og på rigtig mange af turene. Men det er en kendsgerning – selv om vi ikke altid kan disponere efter spidsbelastninger – at der er op imod 140 dage om året, på hvilke den nuværende kapacitet og standard er utilstrækkelig. Det tal mener jeg er stort nok til, at vi alvorligt må overveje,